

[Aksel Larsen.]

ligt gør nu, og det er under disse omstændigheder en selvfølge, at jeg fastholder det af mig stillede forslag om overgang til næste sag på dagsordenen.

Hermed sluttede forespørgslen.

Forslag om overgang til næste sag på dagsordenen af Aksel Larsen (se foran)
forkastedes med 96 stemmer mod 8.

Den næste sag på dagsordenen var:

Forespørgsel til justitsministeren af Thisted Knudsen.

(Forespørgslen findes i tidenden sp. 31).

Forespørgeren (Thisted Knudsen): Det kan ikke bestrides, at der i befolkningen gør sig den opfattelse gældende, at det strafferetlige opgør, som besættelsestiden nødvendiggjorde, forlængst burde have været afsluttet. Der er nu hengået 3½ år efter befrielsen, og hvis nogen i 1945 havde sagt, at dette opgør ikke ville være afsluttet i oktober 1948, ville man efter min opfattelse have forsvoret noget sådant. Vel er det danske retsmaskineri ikke særlig hurtigt virkende, men at det ville arbejde så langsomt, var der dog ingen, der vovede at drømme om. Det kan efter min opfattelse heller ikke bestrides, at der i den senere tid er kommet en betydelig offentlig kritik til orde mod den højtærede justitsminister. Det er, som om man i vide kredse har den opfattelse, at der ikke fra justitsministeriets side bliver sat fuld kraft ind på dette retsopgørs afslutning. Jeg skal være den første til at erkende, at opgøret med landsforræderne både var en omfattende og en meget krævende opgave. Der blev i den anledning stillet store krav til hele retsmaskineriet, men alligevel er der denne offentlige kritik i øjeblikket.

Det kunne derfor ikke undre, at ministerens nedsættelse af Lorentzen-kommissionsdomstolen måtte øge denne kritik og uro og også bidrog og måtte bidrage til at styrke den opfattelse, at ministeren ikke tog håndfast nok på disse problemer. Den 24. september d. å. meddelte justitsministeriet officielt, at det i medfør af retsplejelovens § 21 havde nedsat en kommissionsdomstol til undersøgelse af rigtigheden af de af den ved højesteretsdom af 9. april 1948 dødsdømte Jørgen Lorentzen frem-

satte beskyldninger mod medlemmer af politiet, mod medlemmer af hæren og andre personer, om hvem han hævdede, at de havde haft samarbejde med eller i hvert fald ført forhandlinger om et sådant med besættelsesmagten, personer eller organisationer, der var tilknyttet denne. Endvidere henviste ministeriets bekendtgørelse til, at der i fængslerne cirkulerede rygter af lignende art som Jørgen Lorentzens sigtelser.

Den fremgangsmåde, den højtærede justitsminister her anvendte, var af en ganske ekstraordinær karakter, og det kunne derfor heller ikke undre — end ikke den højtærede regering, der skal have tiltrådt nedsættelsen af denne kommissionsdomstol —, at dette skridt måtte vække forundring; det måtte også udløse en længe opsamlet kritik mod justitsministerens administration af forræderisagerne.

Ser man den officielle meddelelse nærmere efter, bygger altså ministeren på to omstændigheder, når han nedsætter denne kommissionsdomstol: for det første, som jeg før sagde, på Jørgen Lorentzens sigtelser, for det andet på, at disse sigtelser cirkulerer blandt fangerne og også blandt personer, der er straffet for landsforræderi, men nu befinder sig udenfor fængslets mure. Offentligheden måtte spørge, da man så dette, fordi man i justitsministeriets bekendtgørelse byggede på Jørgen Lorentzen: Hvem er denne Jørgen Lorentzen, at der kan tillægges hans sigtelser en sådan betydning, at ministeriet skrider til noget så ekstraordinært fremfor at anvende den normale fremgangsmåde: at undersøge disse sigtelser gennem politiet for at kunne danne sig et skøn over, hvorvidt de er rigtige eller ej? Denne Lorentzen blev i 1943 anset med fængsel i 1 år for overtrædelse af straffelovens §§ 278 og 279, der omfatter bedrageri og hæleri. Ifølge domsudskriften meldte Lorentzen sig i 1938 ind i Danmarks national-socialistiske arbejderparti, men i 1944 blev han medlem af en illegal gruppe, for, som han selv siger, dog at øve en indsats. I december 1944 melder han sig imidlertid til tjeneste hos tyskerne. Han blev næstkommanderende i en aktionsgruppe og i marts 1945 leder af en aktionsafdeling. Han foretog op til 600—800 anholdelser, og 320 af disse anholdte afleverede han til den såkaldte kommandocentral.

Lorentzen afhørte selv sine ofre, anvendte vold og tortur under disse afhøringer over for landsmænd, og den 20. april 1945 foretages under Lorentzens ledelse en aktion